

شماره ۳۴
۱۳۸۹/۲/۱۵

عرضه جهانی غلات و تقاضا

فراهم آورده است. این در حالی است که میزان هزینه کرد این کشورها در سال ۱۰ - ۲۰۰۹ به نسبت سال ۰۹ - ۲۰۰۸ چیزی حدود ۲۵ درصد کاهش را نشان می دهد.

در سال ۲۰۱۰ وضعیت تولید گندم شرایط متفاوتی را خواهد داشت. در ایالات متحده گندم زمستانه تولید خوبی خواهد داشت با این حال سطح زیر کشت کاهش قابل ملاحظه ای را نشان می دهد که البته ریشه در تغییرات آب و هوایی و کاهش قیمت ها دارد. در اروپا و برخلاف وضعیت نشان داده شده اولیه به واسطه شاخص ها، سطح زیر کشت گندم زمستانه دارای رشد می باشد که علت آن شرایط مساعد کشت بوده است. در سال ۲۰۱۰، در جمهوری فدراتیو روسیه سطح زیر کشت گندم زمستانه کماکان مانند سال پیش از آن خواهد بود. بر اساس گزارش ها میزان کشت دارای رشد بوده اما به لحاظ سرمای فراوان و برف، بازده این محصول با کاهش روبرو بوده است. در اوکراین نیز طبق گزارش، سطح زیر کشت به میزان مشابه سال قبل بوده اما به خاطر عدم بارندگی در ماه های اول و به خاطر کاهش استفاده از نهاده ها، میزان بازده با تنزل روبرو شده است.

در سال ۲۰۱۰، در کشور چین، سطح کشت گندم زمستانه برابر سطح کشت سال گذشته بوده که البته حمایت های شدید دولتی برای کشت گندم در این میانه عامل اصلی قلمداد شده اند. از سویی شرایط آب و هوایی نیز برای این امر مساعد بوده اند لیکن در برخی از نقاط جنوب غربی این کشور خشکی گزارش

بنا به پیش بینی های بعمل آمده عرضه جهانی غلات افزایش خواهد یافت لیکن بازارها نامطمئن باقی خواهند ماند. وضعیت شاخص های فعلی حاکی از آن است که در فصل معاملاتی ۱۰-۲۰۰۹، وضعیت عرضه و تقاضا برای غلات در کل رو به رشد خواهد بود. میزان تولید جهانی غلات در سال ۲۰۰۹ با افزایش رو به رو بود لیکن علیرغم این افزایش، قیمت بین المللی غلات حرکت تنزلی خود را با یک روند متعادل حفظ نمود. قیمت برنج هم در انتهای سال ۲۰۰۹ روند صعودی را نشان داده است. با توجه به بهبود قیمت برنج، در وضعیت تولید جهانی این محصول در سال ۲۰۱۰ نیز شرایط بهتری عاید خواهد گشت. با این همه پیش بینی برای وضعیت تولید جهانی این محصول تنها برای ماه های اولیه سال ممکن خواهد بود.

در خصوص گندم باید گفت که احتمالا سطح زیر کشت کاهش خواهد یافت و این امر حاصل وضعیت آب و هوا و کاهش قیمت ها می باشد که نتیجه این مهم نیز کاهش میزان تولید پس از دو سال افزایش آن خواهد بود. از سوی دیگر تولید ذرت رو به رشد خواهد گذارد و در نتیجه ما شاهد افزایش رشد تولید غلات دانه سخت می باشیم. کاهش میانگین قیمت جهانی غلات از زمان شروع فصل جاری همگام با کاهش نیاز به وارد ساختن این محصول، موجبات کاهش هزینه واردات آن را در بسیاری از کشورها به خصوص در کشورهای با درآمد پائین و دارای کمبود مواد غذایی

شده است. در خاور دور و در هندوستان، اطمینانی از تولید خوب این محصول در سال ۲۰۱۰ حاصل نشده است و این در حالی است که پاکستان و بنگلادش نیز از شروع فصل دچار عدم بارندگی شده و این مساله بازده این محصول را در مناطقی که کشت دیمی در آن جا انجام می پذیرد با کاهش مواجه ساخته است. تولید ذرت در منطقه آمریکای جنوبی در سال ۲۰۱۰ به شرایط مساعدی خواهد رسید و عمده این امر در کشور آرژانتین شکل خواهد گرفت. برداشت اولیه این محصول در ماه مارس ۲۰۱۰ در آرژانتین آغاز شده و سطح زیر کشت نیز به نسبت سال پیش از آن افزایش داشته است. در برزیل میزان سطح زیر کشت، کاهش را نشان می دهد لیکن به لحاظ شرایط مساعد آب و هوایی و بازده مناسب این محصول، میزان تولید بر اساس برآوردهای بعمل آمده تفاوتی با سال قبل نخواهد داشت. علیرغم خشکی حاصله در برخی از کشورها در منطقه جنوب آفریقا، میزان برداشت غلات دانه سخت به خصوص ذرت رضایت بخش خواهد بود. در نیمکره جنوبی، در سال ۲۰۱۰ کشت برنج رشد خوبی خواهد داشت. در اندونزی به دلیل مصائب و بلایای طبیعی پیش آمده، تولید این محصول در سال جاری کاهش پیدا می نماید که البته عدم بارندگی نیز در این میانه مزید بر علت است. در آمریکای جنوبی هم به دلیل عدم بارش باران در برخی کشورها میزان تولید برنج رضایت بخش نیست

وضعیت تجارت غلات :

در سال ۲۰۰۹-۱۰ تجارت جهانی غلات به میزان ۲۶۱ میلیون تن کاهش می یابد که این میزان یک کاهش ۸ درصدی یا ۲۲ تنی را به تناسب سال پیش از آن نشان می دهد. کاهش تجارت گندم در این میانه بیشترین سهم را در کاهش تجارت غلات دارد. از

سوئی در خصوص غلات دانه سخت و برنج، میزان تجارت به تناسب سال قبل از آن، یکسان و برابر فرض شده است.

بر اساس پیش بینی ها، واردات کلی غلات از سوی کشورهای با درآمد کم و دچار کمبود غذا، تنزلی ۱۲ درصدی را نشان می دهد. کاهش واردات گندم از سوی این کشورها در آسیا و آفریقا اسباب این تنزل را فراهم آورده است. در حالی که قیمت بیشتر غلات در بازار به نسبت سال گذشته کاهش را نشان می دهد واردات غلات از سوی این کشورها تنزل پیدا کرده و به نسبت سال ۱۰ - ۲۰۰۹ رقمی معادل ۲۵ درصد کاهش را نشان می دهد که در مقایسه با دو سال جلوتر یعنی سال ۰۸ - ۲۰۰۷ این رقم به ۴۰ درصد کاهش می رسد. در همین سال، تجارت جهانی گندم تا ۱۱۸ میلیون تن بین ماه های ژوئن و جولای کمتر می شود که به تناسب سال ۰۹ - ۲۰۰۸ کاهشی برابر ۲۱ میلیون تن را نشان می دهد. تولید بهتر و عرضه مساعدتر در سطح محلی در کشورهای آسیایی یکی از علل کاهش تجارت گندم قلمداد شده است. در ایالات متحده نیز فروش این محصول با کاهش ۱۷ درصدی مواجه خواهد بود و صادرات گندم از سوی اتحادیه اروپا به میزان ۲۷ درصد یعنی برابر ۶/۷ میلیون تن تنزل پیدا می نماید. در آرژانتین به واسطه کاهش تولید که ناشی از تنزل قیمت ها بوده است سطح صادرات، حدود ۷۷ درصد کاهش را به تصویر می کشد که در سه دهه اخیر بی سابقه بوده است. در میان صادر کنندگان در این فصل، استرالیا و کانادا، صادرات بیشتری را خواهند داشت و جمهوری فدراتیو روسیه نیز به همان میزان سال پیش گندم صادر خواهد کرد (۱۸/۵ میلیون تن) و سومین صادر کننده پس از ایالات متحده و اتحادیه اروپا خواهد بود. بر این اساس، میزان تجارت غلات دانه سخت در فصل

معاملاتی ۱۰ - ۲۰۰۹ و در بین ماه های ژوئن و جولای برابر ۱۱۲ میلیون تن برآورد شده است که ۱۴ درصد پائین تر از سطح سال گذشته می باشد.

قیمت های بین المللی غلات

بیشتر قیمت های بین المللی در این سال کاهش خواهند داشت. در ماه ژانویه، میانگین شاخص قیمت غلات که از سوی فائو اعلام گردید برابر ۱۷۰ نقطه می باشد که به نسبت دسامبر ۲۰۰۹، یک نقطه تنزل نشان می دهد. با توجه به تولید متعادل در ماه های آخر سال ۲۰۰۹، قیمت های بین المللی گندم در ماه دسامبر ۲۰۰۹ به کاهش رسید. در ماه ژانویه ۲۰۱۰، قیمت گندم آمریکا به میانگین ۲۱۳ دلار برای هر تن رسید که ۴ درصد از میزان ماه دسامبر ۲۰۰۹ و ۸ درصد از شروع فصل جاری در ماه جولای پائین تر بود.

رشد کشت زمستانه غلات در اروپا :

در اتحادیه اروپا، کشت غلات زمستانه روند صعودی طی خواهد کرد در جایی که در کشورهای تازه استقلال یافته شوروی سابق که در اروپا قرار دارند این حرکت تنزلی می باشد. شرایط آب و هوایی، بستر مناسبی را برای رشد تولید غلات در اتحادیه اروپا فراهم آورده است. در سه کشور اصلی تولید کننده غلات در اروپا یعنی فرانسه، آلمان و انگلیس، و نیز در برخی کشورهای کوچک تولید کننده در این منطقه ما شاهد رشد میزان تولید گندم زمستانه هستیم. البته در خصوص جو، با وجود رشد بالای میانگین آن در دو سال اخیر، تولید این کالا روندی کاهشی را تجربه خواهد نمود. در کل، سطح مناطق اختصاص یافته به کشت غلات در اتحادیه اروپا کاهش قابل ملاحظه ای - حدود پنج درصد - یافته و به خصوص این کاهش در فرانسه و آلمان به خوبی محسوس است.

در کشورهای تازه استقلال یافته شوروی که در اروپا قرار گرفته اند کشت زمستانی غلات با تاخیر آغاز گشت که علت آن ابتدا، عدم بارندگی و سپس بارندگی شدید بود. از لحاظ سطح زیر کشت در این کشورها ما شاهد تفاوتی به نسبت سال ۲۰۰۹ نخواهیم بود. سطح زیر کشت برای تولید محصولات زمستانه در این کشورها حدود ۴۵ درصد کل تولید سالانه را بدست می دهد و میزان این سطح برابر ۱۷/۸ میلیون هکتار می باشد. در کشت بهاره البته انتظار می رود این میزان افزایش یابد.

رونق نامطمئن تولید گندم در برخی کشور های

آسیایی در سال ۲۰۱۰

در پاکستان به لحاظ بارندگی نامناسب و نیز در کشورهای هند و بنگلادش و میانمار به خاطر وضعیت خشکی حاصل آمده، برداشت گندم و برنج شرایط رضایت بخشی نخواهند داشت. در نقطه مقابل، در کشور چین، میزان تولید گندم زمستانه که ۹۵ درصد تولید سالانه گندم را به خود اختصاص می دهد همچنان وضعیت ثابتی دارد. سطح زیر کشت در این کشور دست نخورده باقی مانده و برابر ۲۲/۵ میلیون هکتار می باشد. یارانه های مستقیم، حمایت های دولتی و افزایش حداقل قیمت خرید در تحقق این مهم نقش اساسی داشته اند.

انتظار می رود در سال معاملاتی ۱۰ - ۲۰۰۹ واردات محض غلات در کشورهای منطقه خاور دور با کاهش مواجه گردد. کشور های منطقه خاور دور صادر کننده محض برنج و وارد کننده محض گندم هستند اما در مجموع در این کشورها، میزان واردات گندم از میزان صادرات برنج بیشتر می باشد و لذا کشورهای این منطقه وارد کننده محض غلات محسوب می گردند.

در سال ۲۰۱۰، علیرغم کاهش تولید برنج در ۲۰۰۹،

بخش استراتژیک کشاورزی برای آمریکای لاتین و حوزه کارائیب

ژاک دیوف مدیر کل فائو طی سخنانی که در جمع رهبران کشورهای آمریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب بیان گردید بر اهمیت استراتژیک بخش کشاورزی برای رفاه اقتصادی و اجتماعی منطقه تاکید کرد. وی اظهار داشت "کشاورزی تاثیری مستقیم بر ظرفیت و توان کشورها در مواجهه با چالش های اقتصادی - اجتماعی که هم اکنون در مناطق روستایی مشاهده می گردند دارد." وی همچنین توان مواجهه با تغییرات آب و هوایی، بهبود زیر ساخت های روستایی، دسترسی به منابع آبی، و تقویت چهارچوب قوانین و مقررات و مکانیسم های مالی را برای توسعه روستایی وظیفه ای بس خطیر در تحقق کشاورزی پایدار در کشورهای این مناطق دانست.

بانک جهانی و OECD خواهان افزایش قیمت جهانی آب شدند.

این در حالی است که طبق برآورد کارشناسان بیش از یک میلیارد نفر از مردم جهان فاقد دسترسی به آب پاکیزه هستند و این مسئله - افزایش بهای آب - می تواند برای آن ها بسیار سنگین تمام شود. از سوی دیگر برخی کارشناسان معتقدند که مادامی که دولت ها برای آب یارانه می پردازند سیستم های ناکارآمد استفاده از آب در کشاورزی و غیره هرگز به اصلاحات روی نیاورده و کماکان در مصرف آن اتلاف می ورزند. آنخل گوریا دبیرکل OECD اعلام داشته است که اعمال قیمت بالاتر موجب توجه بیشتر مردم به کمبود و ارزش آب خواهد شد.

تهیه کننده: احسان عباسلو

کمیته تخصصی ترجمه، مدیریت پردازش یافته های تحقیقاتی،
موسسه پژوهشهای برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه
روستایی.

در کشورهای صادر کننده و به خصوص در تایلند و ویتنام، میزان ذخایر موجود در انبارها به کمک افزایش صادرات این محصول خواهند آمد. به طور کل انتظار می رود که در سال معاملاتی ۱۰ - ۲۰۰۹ واردات محض غلات از سوی این کشورها کاهش پیدا نماید.

وضعیت مساعد محصولات زمستانه در سال ۲۰۱۰ در کشورهای خاور نزدیک

در کشورهای منطقه خاور نزدیک، کشت جو و گندم زمستانه در سال ۲۰۱۰ به منظور برداشت آن ها در جولای این سال انجام پذیرفته و شرایط آب و هوایی نیز برای این امر مساعد بوده است. علیرغم این ها ورود هوای گرم می تواند شرایط تولید را با مشکل مواجه سازد.

برخی سیاست های زراعی اتخاذ شده از سوی کشورهای در بین ماه های دسامبر ۲۰۰۹ و ژانویه ۲۰۱۰

برزیل: دولت قانون ترویج روستایی و کمک های فنی را که شامل سیاست های ملی برای ارائه حمایت از تولید در مزارع خانوادگی است به اجرا گذارده است.
مکزیک: وزارت توسعه کشاورزی و شیلات این کشور بیش از ۱۹ میلیون دلار برای حمایت کشاورزی و اجرای سیستم های آبیاری برای تولید سورگم ، کنجاله سویا و گندم اختصاص داده است.

ونزوئلا: دولت ۸۸۰ تن از کالاهای سبد غذایی اساسی خود را با قیمتی حدود ۴۰ درصد پائین تر از قیمت معمول به فروش رسانده است. همچنین نرخ های جدید و متفاوت دلار آمریکا را برای واردات کالاهای ضروری و غیر ضروری به تصویب رسانده است. هم اینک دولت در حال تصویب نرخ ثابتی برای مواد غذایی اصلی است.